

dr hab. Dorota Salska

praca habilitacyjna: **Monografia „Zrozumieć Stomię”**

„Zrozumieć stomię” to projekt naukowo-badawczy, efektem którego jest kolekcja bielizny korekcyjnej dla kobiet po zabiegu wyłonienia przetoki brzusznej, z uwzględnieniem parametrów medycznych, stopnia okaleczenia i deformacji damskiej sylwetki oraz monografia ISBN 978-83-66037-93-9 o tym samym tytule. Beneficjentkami projektu są kobiety zmagające się z chorobami układu pokarmowego, konsekwencją których jest wyłoniona stomia, zwana potocznie sztucznym odbytem.

Monografia *Zrozumieć Stomię* jest swoistym przewodnikiem, stanowi dokumentację procesu projektowego, jest analizą materiału badawczego niezbędnego do stworzenia założeń projektowych specjalistycznej bielizny stomijnej. W poszczególnych rozdziałach dr hab. D. Salska prezentuje wybrane problemy medyczne tj. rodzaje stomii i wskazania do jej wykonania, opisuje zasady wyboru i umiejscowienia przetoki, wyjaśnia jak ważna dla niej – projektantki bielizny specjalistycznej – jest znajomość problematyki chorób układu pokarmowego, konsekwencją których jest wyłoniona przetoka kałowa. Jaki ma ona wpływ na psychikę kobiet, na ich życie intymne, na to, jak kobieta postrzega samą siebie i jak jest postrzegana przez innych. Wskazuje, w jakim stopniu choroba powoduje deformacje fizyczne, dyskomfort psychiczny, depresję, wycofanie z życia społecznego i zawodowego. Dr hab. D. Salska wyjaśnia istotę zmian psychiczno-społecznych będących konsekwencją wyłonienia przetoki oraz tłumaczy, dlaczego bielizna specjalistyczna ma wpływ na funkcjonowanie fizyczne i psychiczne kobiety po przeprowadzonym zabiegu chirurgicznym zmieniającym obraz jej ciała. Pisze o wykluczeniu społecznym, stygmatyzacji i stereotypach.

Aby zrozumieć potrzeby stomiczek, dr hab. D. Salska dokonuje analizy estetycznych i technicznych potrzeb odbiorcy, opracowuje założenia projektowe kolekcji bielizny z myślą o zapewnieniu kobietom, najwyższego komfortu użytkowania. Raport potrzeb estetycznych i użytkowych definiuje na podstawie ankiety społecznościowej. Wykazuje jaki wpływ na psychikę kobiet ma brak odpowiedniej bielizny specjalistycznej zapewniającej im ochronę i bezpieczeństwo. W pozostałych rozdziałach monografii dr hab. D. Salska szczegółowo opisuje nowatorskie rozwiązania techniczno-technologiczne zastosowane w poszczególnych modelach bielizny. Zwraca uwagę na istotę problemu, jaką jest odpowiednie zabezpieczenie

worka stomijnego. W oparciu o analizę materiału badawczego oraz opracowane założenia projektowe kolekcji oraz koncepcję stylistyczną uwzględniającą wytyczne zawarte w podsumowaniu poszczególnych badań dr hab. D. Salska tworzy pierwszą polską kolekcję bielizny stomijnej składającą się z dwóch linii: **Basic** oraz **Intima**.

Linia **Basic** to 12 modeli funkcyjnej bielizny damskiej wykonanej z dzianin o właściwościach hipoalergicznym i kompresujących. Każdy z modeli bielizny funkcyjnej posiada wewnętrzną kieszeń chroniącą użytkowniczkę przed bezpośrednim kontaktem worka stomijnego z ciałem, celem wyeliminowania dyskomfortu oraz ewentualnych powikłań dermatologicznych. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom stomiczek projektantka tworzy modele fig stomijnych dostosowanych do każdego rodzaju wyłoniętej przetoki, bielizną pracującą z wbudowanym regulowanym pasem kompresującym, sześć autorskich rozwiązań konstrukcyjnych identyfikujących body stomijne, dając tym samym możliwość korzystania z szerszego asortymentu bielizny damskiej.

Analiza estetycznych i technicznych potrzeb odbiorcy służy Jej do opracowania koncepcji stylistycznej oraz ustalenia założeń projektowych kolekcji bielizny stomijnej o charakterze intymnym. W przypadku stomiczek powrót do życia seksualnego uzależniony jest od fazy choroby, przede wszystkim jednak od stanu emocjonalnego związanego z brakiem akceptacji dla zaistniałej sytuacji, wstydem, skrępowaniem i strachem przed odrzuceniem.

W jej skład linii **Intima** wchodzi jedenaście modeli bielizny nocnej, której rozwiązania technologiczne i konstrukcyjne stanowią i definiują jej specjalistyczny charakter. Wspólną cechą technologiczną każdego modelu jest wewnętrzna kieszeń chroniąca ciało kobiety przed bezpośrednim kontaktem z workiem stomijnym. W linii **Intima** znajdują się modele bielizny gwarantujące kobietom komfort kontaktów fizycznych bez konieczności pozbywania się bielizny chroniącej ciało i duszę, ułatwiające i umożliwiające kontakty intymne bez konieczności odsłaniania ciała i worka stomijnego. Bielizna stomijna autorstwa dr hab. Doroty Salskiej jest szczególnym rodzajem odzieży dedykowanym konkretnemu odbiorcy, a jej specjalistyczny charakter definiują rozwiązania konstrukcyjne nieobecne w bieliźnie dla kobiet zdrowych. Posiada ona dużo wyższe parametry użytkowe, jej strona wizualna przypomina bieliznę noszoną przed zabiegiem wyłonięcia stomii. Bielizna stomijna poza funkcją czysto użytkową wzmacnia poczucie bezpieczeństwa, chroni, maskuje blizny, a przede wszystkim ma umożliwić powrót do kontaktów międzyludzkich. Jest unikatowa, nowatorska i pionierska, jest fuzją nowoczesnego wzornictwa i funkcjonalności.

Monografią „Zrozumieć stomię” oraz kolekcją bielizny funkcyjnej dr hab. Dorota Salska przełamuje tabu związane z mówieniem o stomii w przestrzeni publicznej, przeciwdziała wykluczeniu społecznemu, ostatecznie prezentuje **pierwszą polską** kolekcję bielizny dla kobiet z wylonioną przetoką kałową. Kolekcję odpowiadającą ich potrzebom natury fizycznej i psychicznej.

Jako projektantka od wielu lat współpracująca z kobietami chorymi onkologicznie jest w pełni świadoma terapeutycznego działania bielizny funkcyjnej i tego, jak wpływa na podniesienie jakości życia także psychicznego.